

การรับรู้วัฒนธรรมความปลอดภัยของแรงงานไทย ในวิถีชีวิตแบบบริโภคนิยม

The Perception of Safety Culture of Thai Labour in Consumerism Lifestyle

อภรณ์ ชัยโชติกิจ¹
ผศ.ดร.ปนัดดา ชำนาญสุข²

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาวิถีชีวิตแบบบริโภคนิยม การรับรู้ความเสี่ยง และการรับรู้วัฒนธรรมความปลอดภัยของแรงงานไทย เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างวิถีชีวิตแบบบริโภคนิยม และการรับรู้ความเสี่ยงกับการรับรู้วัฒนธรรมความปลอดภัย และเพื่อศึกษาอำนาจการพยากรณ์การรับรู้วัฒนธรรมความปลอดภัย จากตัวแปรวิถีชีวิตแบบบริโภคนิยมใน 3 องค์ประกอบ ได้แก่ การทำกิจกรรมแบบบริโภคนิยม ความสนใจในรูปแบบบริโภคนิยม และความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริโภคนิยม และตัวแปรการรับรู้ความเสี่ยง 3 องค์ประกอบ ได้แก่ การรับรู้โอกาสเสี่ยงในการเกิดอุบัติเหตุ การรับรู้ความรุนแรงจากการเกิดอุบัติเหตุ และการรับรู้ประโยชน์และอุปสรรคจากการทำตามวิธีป้องกันการเกิดอุบัติเหตุ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ แรงงานไทยซึ่งเป็นพนักงานในร้านอาหารแห่งหนึ่งในจังหวัดนครปฐม จำนวน 132 คน เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบวัดที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ประกอบด้วย แบบสำรวจข้อมูลประชากร แบบวัดวิถีชีวิตแบบบริโภคนิยม แบบวัดการรับรู้ความเสี่ยง และแบบวัดการรับรู้วัฒนธรรมความปลอดภัย วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ กำหนดนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ผลการศึกษาวิจัยพบว่า แรงงานไทยมีวิถีชีวิตแบบบริโภคนิยมอยู่ในระดับต่ำ มีระดับการรับรู้ความเสี่ยงอยู่ในระดับสูง และการรับรู้วัฒนธรรมความปลอดภัยอยู่ในระดับสูงทุกองค์ประกอบ วิถีชีวิตแบบบริโภคนิยมมีความสัมพันธ์กับการรับรู้วัฒนธรรมความปลอดภัยในองค์ประกอบการสื่อสารด้านความปลอดภัย การมีส่วนร่วมด้านความปลอดภัย และการฝึกอบรมด้านความปลอดภัย ($r = .178, .210$ และ $-.172$ ตามลำดับ) ตัวแปรความสนใจในรูปแบบวิถีบริโภคนิยมและการรับรู้โอกาสเสี่ยงในการเกิดอุบัติเหตุสามารถร่วมกันพยากรณ์การรับรู้วัฒนธรรมความปลอดภัยได้ร้อยละ 24.30 ทั้งนี้ความสนใจใน

¹ นิสิตปริญญาโท สาขาจิตวิทยาอุตสาหกรรมและองค์การ ภาควิชาจิตวิทยา คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

² ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ภาควิชาจิตวิทยา คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

วิธีบริโภคนิยมเป็นตัวแปรที่สามารถพยากรณ์การรับรู้วัฒนธรรมความปลอดภัยได้ดีที่สุด

คำสำคัญ: การรับรู้วัฒนธรรมความปลอดภัย การรับรู้ความเสี่ยง วิธีชีวิตแบบบริโภคนิยม

Abstract

The objectives of this research were three-folds: first, to study the lifestyle, the level of risk perception, and safety culture of Thai labour in a food processing factory; secondly, the relationship between lifestyle consumerism, risk perception to perceived safety culture; and third, predictors of safety culture of Thai labour in food processing factory by the dimensions of consumerism lifestyle (activities, interest and opinion) and risk perception (perceived susceptibility, perceived severity and perceived benefits and barriers). Research subjects were 132 persons in a food processing factory in Nakhon Pathom Province. The data were collected in several parts including the personal data, lifestyle, risk perception and safety culture questionnaires. A statistical package was employed for data analysis at the 0.5 level of statistic significance.

The results revealed that Thai labour had low level of consumerism lifestyle, high level of risk perception, and high level of safety culture. The consumerism lifestyle of the Thai labour had significant relationship with safety culture in safety communication, safety participation, and safety training dimension ($r = .178$.210 and -1.72 respectively). The consumerism lifestyle of Thai labour in interest dimension and risk perception in perceived susceptibility dimension could significantly predict 24.30% of safety culture perception. Interest in consumerism lifestyle was the best predictor of safety culture perception.

Keywords: safety culture perception, risk perception, consumerism lifestyle

บทนำ

การเติบโตทางเศรษฐกิจและสังคมได้เข้ามามีบทบาทสำคัญในการเปลี่ยนแปลงวิถีชีวิตการดำเนินชีวิตของแรงงานจากการใช้ชีวิตในรูปแบบเกษตรกรรมเข้าสู่ระบบการจ้างงานในฐานะแรงงานรับจ้างในระบบอุตสาหกรรมด้วยความต้องการรายได้ที่แน่นอนในการดำรงชีพ อีกทั้งการที่แรงงานดำรงชีวิตอยู่ในบริบทสังคมแบบบริโภคนิยมทำให้ความต้องการบริโภคเกิดขึ้นอย่างไม่สิ้นสุดดังที่อัมมารสยามวาลา (2547) กล่าวสรุปไว้ว่าโฆษณาชวนเชื่อทำให้เกิดความรู้สึกอยากมีอยากได้โดยไม่คำนึงถึงความจำเป็นนั้นเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลให้แรงงานดิ้นรนหารายได้เพื่อให้ได้มาซึ่งการครอบครองและบริโภควัตถุ

การรับรู้ความสำเร็จของตนเองผ่านการได้บริโภควัตถุเครื่องใช้มีราคา เช่น รถจักรยานยนต์ โทรศัพท์มือถือ การพักผ่อนหย่อนใจตามตลาดนัด หรือห้างสรรพสินค้า เป็นต้นนั้น ได้กลายเป็นค่านิยม

เฉพาะกลุ่ม ซึ่งส่งผลต่อการมุ่งทำงานที่หนักมากขึ้นจนอาจส่งผลต่อความเหนื่อยล้า การกระทำที่ไม่ปลอดภัย ความเครียด และการเกิดอุบัติเหตุในการทำงานได้ในที่สุด ดังเช่นผลการศึกษาของ Linda M. Goldenhar, Steven Hecker, Susan Moir and John Rosecrance (2003) ซึ่งทำการศึกษารื่อง “The Goldilocks model” of overtime in construction: not too much, not too little, but just right” โดยใช้วิธีการสอบถามความคิดเห็นและความรู้สึกจากแรงงานที่ทำงานล่วงเวลา พบว่า การทำงานล่วงเวลามีผลกระทบต่อสุขภาพความปลอดภัย และประสิทธิภาพในการทำงาน และสุขภาพกับความปลอดภัย มีความเกี่ยวข้องกับอาการอดหลับอดนอน อุบัติเหตุ ความล้า และความเครียด

อุตสาหกรรมแปรรูปอาหารเป็นอุตสาหกรรมที่มีการใช้แรงงานคนร่วมกับเครื่องจักรขนาดใหญ่และอุปกรณ์มีคม ผลการสำรวจสถิติการประสพอันตรายหรือเจ็บป่วยเนื่องจากการทำงานตั้งแต่ปี 2550 – 2552 พบว่าแรงงานมีอัตราการสูญเสียชีวิต สูพพลภาพ สูญเสียอวัยวะบางส่วน และทำงานไม่ได้ชั่วคราว จำนวน 10,991 คน 9,862 คน และ 9,241 คน ตามลำดับ สถิติดังกล่าวแสดงให้เห็นได้ว่าอัตราการเกิดอุบัติเหตุ มีอัตราที่คงที่ ดังนั้นองค์กรต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องจึงมีความจำเป็นต้องพิจารณาทบทวนนโยบายและมาตรการในการป้องกันและแก้ไขการกระทำที่อาจก่อให้เกิดอุบัติเหตุของแรงงานไทยรวมถึงการบริหารจัดการขององค์กรอุตสาหกรรมที่เอื้อต่อการเกิดอุบัติเหตุในการทำงานให้เกิดประสิทธิภาพมากขึ้น

แนวคิดวัฒนธรรมความปลอดภัยเป็นแนวคิดที่หลายองค์การทั้งในภาครัฐและภาคอุตสาหกรรมให้ความสำคัญและนำมาใช้เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาการเกิดอุบัติเหตุจากการทำงาน โดยผลการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับวัฒนธรรมความปลอดภัยพบว่าการที่องค์กรสร้างวัฒนธรรมความปลอดภัยให้เกิดขึ้นภายในองค์กรจะทำให้สมาชิกในองค์กรมีพฤติกรรมการทำงานที่ปลอดภัยเพิ่มมากขึ้น (Cooper, 2000; Fleming, 2000; Zhang *et al*, 2002) นอกเหนือจากบริบทวัฒนธรรมความปลอดภัยที่ดำรงอยู่ภายในองค์กรจะก่อให้เกิดพฤติกรรมความปลอดภัยแล้วนั้นความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยการรับรู้ความเสี่ยงกับพฤติกรรมเสี่ยงในการทำงานก็เป็นประเด็นที่ได้รับความสนใจในการศึกษาจากนักวิชาการด้วย ดังเช่นงานวิจัยของ Rundmo ในปี ค.ศ. 1992 พบว่าคนที่รู้สึกว่ามีความปลอดภัยน้อยจะมีประสบการณ์ในการทำงานในบริบทที่มีระดับความเครียดสูง

ผู้วิจัยต้องการทำการศึกษารับรู้วัฒนธรรมความปลอดภัยในโรงงานอุตสาหกรรมอาหาร โดยศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรวิถีชีวิตของแรงงานไทยที่ดำเนินชีวิตในรูปแบบวิถีชีวิตแบบบริโภคนิยม การรับรู้ความเสี่ยง และตัวแปรการรับรู้วัฒนธรรมความปลอดภัยเพื่อให้ทราบว่าการดำเนินชีวิตแบบบริโภคนิยมและการรับรู้ความเสี่ยงในการทำงานของแรงงานไทยมีความเกี่ยวข้องกับการรับรู้วัฒนธรรมความปลอดภัยอย่างไร ข้อมูลที่รับจากการศึกษาวิจัยจะสามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาระบบบริหารจัดการเพื่อสร้างวัฒนธรรมความปลอดภัยในการทำงานให้เกิดขึ้นอย่างเข้มแข็งในองค์กรต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาวิถีชีวิตแบบบริโภคนิยม ระดับการรับรู้ความเสี่ยง และระดับการรับรู้วัฒนธรรม

ความปลอดภัยของแรงงานไทย

2. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างวิถีชีวิตแบบบริโภคนิยม และการรับรู้ความเสี่ยงกับการรับรู้วัฒนธรรมความปลอดภัย

3. เพื่อศึกษาอำนาจการพยากรณ์การรับรู้วัฒนธรรมความปลอดภัย จากตัวแปรการทำกิจกรรมแบบบริโภคนิยม ความสนใจในรูปแบบบริโภคนิยม ความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริโภคนิยม การรับรู้โอกาสเสี่ยงในการเกิดอุบัติเหตุ การรับรู้ความรุนแรงจากการเกิดอุบัติเหตุ และการรับรู้ประโยชน์และอุปสรรคจากการทำตามวิธีป้องกันการเกิดอุบัติเหตุ

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาวิจัย คือ แรงงานไทยซึ่งปฏิบัติงานประจำในโรงงานแปรรูปผลิตภัณฑ์อาหารแห่งหนึ่งในจังหวัดนครปฐม มีจำนวนทั้งสิ้น 195 คน (ข้อมูล ณ วันที่ 26 ธันวาคม 2553) โดยแบ่งออกเป็นจำนวนสายงานทั้งสิ้น 6 สายงาน ผู้วิจัยคำนวณขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางการประมาณจำนวนกลุ่มตัวอย่างจากประชากรของ Krejcie and Morgan (1973 อ้างถึงใน พวงรัตน์ ทวีรัตน์, 2540) ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาวิจัย จำนวน 132 คน จากนั้นทำการคำนวณกลุ่มตัวอย่างตามสัดส่วนในแต่ละส่วนงานเพื่อกำหนดจำนวนตัวอย่างของแต่ละส่วนงานใช้วิธี การสุ่มตัวอย่างอย่างง่าย (Simple random sampling) โดยจัดทำบัญชีรายชื่อและจับสลากด้วยวิธีการจับแล้วใส่คืน กรณีที่จับใหม่ได้ชื่อซ้ำกันจะทำการใส่คืนแล้วจับใหม่อีกครั้งหนึ่งเพื่อให้โอกาสของความน่าจะเป็นของการสุ่มกลุ่มตัวอย่างมีค่าเท่ากัน

2. ข้อตกลงเบื้องต้น

ในงานวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยใช้คำว่าแรงงานไทยในความหมายของพนักงานในโรงงานแปรรูปผลิตภัณฑ์อาหารแห่งหนึ่งซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่างในการศึกษาวิจัยครั้งนี้

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยและการแปลผลข้อมูล

ผู้วิจัยพัฒนาแบบวัดเพื่อใช้ในการเก็บข้อมูลกับแรงงานไทยที่ปฏิบัติงานประจำในโรงงานแปรรูปผลิตภัณฑ์อาหาร แบ่งออกเป็น 4 ส่วน ประกอบด้วย

ส่วนที่ 1 แบบสำรวจข้อมูลประชากร ประกอบด้วยข้อคำถามเกี่ยวกับ เพศ อายุ ระดับการศึกษาสูงสุด ประสบการณ์ในการทำงาน ประสบการณ์การได้รับอุบัติเหตุจากการทำงานและประสบการณ์ในการฝึกอบรมด้านความปลอดภัย ลักษณะของข้อคำถามมีทั้งเป็นแบบสำรวจรายการและเป็นข้อคำถามปลายเปิด ประกอบด้วยคำถาม จำนวน 9 ข้อ

ส่วนที่ 2 แบบวัดวิถีชีวิตแบบบริโภคนิยมสร้างขึ้นโดยประยุกต์นำข้อมูลการสำรวจวิถีการดำเนินชีวิตของกลุ่มตัวอย่างโดยการสัมภาษณ์และการสังเกตเบื้องต้นมาประยุกต์ใช้กับหลักการวัดวิถีชีวิต AIO's

statement ของ Joseph T. Plummer (1974) มีข้อคำถาม 3 องค์ประกอบคือ การทำกิจกรรม ความสนใจ และความคิดเห็นเกี่ยวกับบริโภคนิยม มีจำนวนข้อคำถามทั้งสิ้น 37 ข้อ ใช้มาตราวัดลิเคิร์ต (Likert scale) และประเมินวิธีชีวิตแบบบริโภคนิยมโดยใช้วิธีการคำนวณอันตรภาคชั้นกำหนดให้มี 3 ระดับ วิธีชีวิตแบบบริโภคนิยมสูง วิธีชีวิตแบบบริโภคนิยมปานกลาง และวิธีชีวิตแบบบริโภคนิยมต่ำ

ส่วนที่ 3 แบบวัดการรับรู้ความเสี่ยง สร้างขึ้นโดยใช้แนวคิดแบบแผนความเชื่อทางสุขภาพ (Health Belief Model) ของ Becker (1974) ที่มุ่งเน้นทัศนคติและความเชื่อของแต่ละบุคคลซึ่งสามารถประยุกต์ใช้ในการอธิบายและทำนายพฤติกรรมด้านความปลอดภัย มาเป็นแนวคิดหลักโดยการสร้างข้อคำถามให้สอดคล้องกับบริบทของแรงงานไทย โดยแบ่งการรับรู้ความเสี่ยงออกเป็น 3 องค์ประกอบได้แก่ การรับรู้โอกาสเสี่ยงในการเกิดอุบัติเหตุ การรับรู้ความรุนแรงจากการเกิดอุบัติเหตุ และการรับรู้ประโยชน์และอุปสรรคจากการทำตามวิธีป้องกันการเกิดอุบัติเหตุ มีจำนวนข้อคำถามทั้งสิ้น 35 ข้อ ประเมินการรับรู้ความเสี่ยง โดยใช้วิธีการคำนวณอันตรภาคชั้นกำหนดให้มี 5 ระดับ คือ การรับรู้ความเสี่ยงในระดับต่ำมาก ต่ำ ปานกลาง สูง และสูงมาก

ส่วนที่ 4 แบบวัดการรับรู้วัฒนธรรมความปลอดภัยผู้วิจัยพัฒนาแบบวัดการรับรู้วัฒนธรรมความปลอดภัย โดยทำการสัมภาษณ์เบื้องต้นและการศึกษาข้อมูลจากเอกสารและการสังเกตวัฒนธรรมความปลอดภัยในกลุ่มแรงงานไทยระดับบริหารระดับผู้จัดการระดับหัวหน้างานและระดับปฏิบัติการโดยใช้กรอบแนวคิดการศึกษาข้อมูลตามแบบจำลอง Safety culture maturity model (SCMM) ของ Fleming (2000) ได้แบบวัด 10 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) ความมุ่งมั่นและความชัดเจนในการจัดการด้านความปลอดภัย 2) การสื่อสารด้านความปลอดภัย 3) การเปรียบเทียบผลผลิตกับความปลอดภัย 4) องค์การแห่งการเรียนรู้ด้านความปลอดภัย 5) ทรัพยากรด้านความปลอดภัย 6) การมีส่วนร่วมด้านความปลอดภัย 7) การรับรู้ร่วมกันเกี่ยวกับความปลอดภัย 8) ความไว้วางใจด้านความปลอดภัย 9) อุตสาหกรรมสัมพันธ์และความพึงพอใจในงานเกี่ยวกับความปลอดภัย 10) การฝึกอบรมด้านความปลอดภัยใช้สเกลการวัดแบบลิเคิร์ต โดยผู้วิจัยพัฒนาข้อคำถาม มีจำนวนข้อคำถามทั้งสิ้น 78 ข้อ ประเมินการรับรู้วัฒนธรรมความปลอดภัยโดยใช้วิธีการคำนวณอันตรภาคชั้นกำหนดให้มี 5 ระดับ คือ การรับรู้วัฒนธรรมความปลอดภัยในระดับต่ำมาก ต่ำ ปานกลาง สูง และสูงมาก

4. การวิเคราะห์คุณภาพของเครื่องมือ

ผู้วิจัยได้นำแบบวัดวิธีชีวิตแบบบริโภคนิยม การรับรู้ความเสี่ยง และการรับรู้วัฒนธรรมความปลอดภัยที่สร้างขึ้นไปทดสอบความสามารถในการวัดในสิ่งที่ต้องการวัด (Validity) โดยการให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาข้อคำถาม จากนั้นทำการทดสอบความเชื่อมั่น (Reliability) โดยนำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try out) กับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นแรงงานไทยที่ปฏิบัติงานในโรงงานอุตสาหกรรมอาหารที่มีลักษณะคล้ายคลึงกับกลุ่มประชากรที่ทำการศึกษ จำนวน 40 คน และวิเคราะห์ค่าความสอดคล้องภายใน (Internal consistency) ของข้อคำถามโดยการหาค่าความสัมพันธ์รายข้อและรายฉบับ (Item-total correlation) โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson product-moment correlation coefficient) และวิเคราะห์ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับโดยการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์

แอลฟาของครอนบาค (Cronbach alpha coefficient) และหาค่าอำนาจจำแนกรายข้อโดยหาค่า Item-total correlation โดยแบบวัดวิถีชีวิตแบบบริโภคนิยมแบบวัดการรับรู้ความเสี่ยงแบบวัดการรับรู้วัฒนธรรมความปลอดภัย มีค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ (.718, .880, .756 ตามลำดับ) จากนั้นจึงนำแบบวัดที่ผ่านการตรวจสอบคุณภาพแล้วไปใช้ในการเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 132 คน

ผลการวิจัย

วิถีชีวิตแบบบริโภคนิยมของแรงงานไทยในโรงงานอุตสาหกรรมอาหาร แรงงานไทยส่วนใหญ่มีวิถีชีวิตแบบบริโภคนิยมในระดับต่ำ โดยมีรายละเอียด ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ร้อยละและค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามองค์ประกอบวิถีชีวิตแบบบริโภคนิยม

ตัวแปร	ระดับ (ร้อยละ)			\bar{X}
	สูง	ปานกลาง	ต่ำ	
วิถีชีวิตแบบบริโภคนิยม (รวมทุกองค์ประกอบ)	36.36	18.18	45.45	84.53
วิถีชีวิตแบบบริโภคนิยม (แยกองค์ประกอบ)				
- องค์ประกอบกิจกรรมแบบบริโภคนิยม	45.45	15.91	38.64	34.77
- องค์ประกอบความสนใจแบบบริโภคนิยม	37.66	15.91	46.43	29.87
- องค์ประกอบความคิดเห็นแบบบริโภคนิยม	37.88	15.91	46.21	19.89

การรับรู้ความเสี่ยงของแรงงานไทยในโรงงานอุตสาหกรรมอาหาร แรงงานไทยส่วนใหญ่รับรู้ความเสี่ยงโดยรวมและรายองค์ประกอบอยู่ในระดับสูง ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ร้อยละและค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามระดับการรับรู้ความเสี่ยง

ตัวแปร	ระดับ (ร้อยละ)			\bar{X}
	สูง	ปานกลาง	ต่ำ	
วิถีชีวิตแบบบริโภคนิยม (รวมทุกองค์ประกอบ)	36.36	18.18	45.45	84.53
วิถีชีวิตแบบบริโภคนิยม (แยกองค์ประกอบ)				
- องค์ประกอบกิจกรรมแบบบริโภคนิยม	45.45	15.91	38.64	34.77
- องค์ประกอบความสนใจแบบบริโภคนิยม	37.66	15.91	46.43	29.87
- องค์ประกอบความคิดเห็นแบบบริโภคนิยม	37.88	15.91	46.21	19.89

การรับรู้วัฒนธรรมความปลอดภัยของแรงงานไทยในโรงงานอุตสาหกรรมอาหารแรงงานไทยส่วนใหญ่รับรู้วัฒนธรรมความปลอดภัยโดยรวมและรายองค์ประกอบอยู่ในระดับสูง ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ร้อยละและค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามระดับการรับรู้วัฒนธรรมความปลอดภัย

n=132

องค์ประกอบ	ระดับ (ร้อยละ)					\bar{X}
	ต่ำ	ต่ำ	ปาน	สูง	สูง	
	มาก		กลาง		มาก	
การรับรู้วัฒนธรรมความปลอดภัย (รวมทุกองค์ประกอบ)	0.76	3.03	12.12	63.64	20.45	310.89
การรับรู้วัฒนธรรมความปลอดภัย (แยกองค์ประกอบ)						
- ความมุ่งมั่นและความชัดเจนในการ จัดการด้านความปลอดภัย	-	1.52	12.12	69.69	16.67	36.12
- การสื่อสารด้านความปลอดภัย	0.76	1.52	10.6	70.45	16.67	32.12
- การเปรียบเทียบผลผลิตกับความปลอดภัย	-	0.76	8.33	70.45	20.46	12.33
- องค์การแห่งการเรียนรู้ด้านความปลอดภัย	1.52	7.58	11.36	61.36	18.18	38.5
- ทรัพยากรด้านความปลอดภัย	1.52	2.27	12.88	64.39	18.94	31.93
- การมีส่วนร่วมด้านความปลอดภัย	1.52	6.06	17.42	50.76	24.24	31.06
- การรับรู้ร่วมกันเกี่ยวกับความปลอดภัย	0.76	2.27	9.85	60.6	26.52	28.79
- ความไว้วางใจด้านความปลอดภัย	0.76	3.79	12.12	65.91	17.42	39.59
- อุตสาหกรรมสัมพันธ์และความพึงพอใจ ในงานเกี่ยวกับความปลอดภัย	0.76	2.27	16.67	54.54	25.76	36.12
- การฝึกอบรมด้านความปลอดภัย	1.52	1.52	9.09	66.67	21.2	24.28

ความสัมพันธ์ระหว่างวิถีชีวิตแบบบริโภคนิยมกับการรับรู้วัฒนธรรมความปลอดภัยของแรงงานไทยในโรงงานอุตสาหกรรมอาหาร

วิถีชีวิตแบบบริโภคนิยมมีความสัมพันธ์กับการรับรู้วัฒนธรรมความปลอดภัยอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($r = .184$) แสดงดังตารางที่ 4

ตารางที่ 4 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างวิถีชีวิตแบบบริโภคนิยมกับการรับรู้วัฒนธรรมความปลอดภัย

n=132

ตัวแปร	วิถีชีวิตแบบบริโภคนิยมโดยรวม	
	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r)	P
การรับรู้วัฒนธรรมความปลอดภัย (รวมทุกองค์ประกอบ)	.184*	0.017
การรับรู้วัฒนธรรมความปลอดภัย (แยกองค์ประกอบ)		
- ความมุ่งมั่นและความชัดเจนในการจัดการด้านความปลอดภัย	.146	0.094
-ส การสื่อสารด้านความปลอดภัย	.178*	0.042
- การเปรียบเทียบผลผลิตกับความปลอดภัย	.014	0.877
- องค์การแห่งการเรียนรู้ด้านความปลอดภัย	.023	0.794
- ทรัพยากรด้านความปลอดภัย	.116	0.187
- การมีส่วนร่วมด้านความปลอดภัย	.210*	0.015
- การรับรู้ร่วมกันด้านความปลอดภัย	.065	0.456
- ความไว้วางใจด้านความปลอดภัย	.048	0.582
- อุตสาหกรรมสัมพันธ์และความพึงพอใจด้านความปลอดภัยในงาน	-.088	0.314
- การฝึกอบรมด้านความปลอดภัย	-.172*	0.049

ผลการศึกษาดังตารางที่ 4 พบว่า วิถีชีวิตแบบบริโภคนิยมมีความสัมพันธ์กับการรับรู้วัฒนธรรมความปลอดภัย ($r = .184$)

เมื่อพิจารณาวถีชีวิตแบบบริโภคนิยมในแต่ละองค์ประกอบพบว่าวิถีชีวิตโดยรวมมีความสัมพันธ์กับการรับรู้วัฒนธรรมความปลอดภัยในองค์ประกอบการสื่อสารด้านความปลอดภัยการมีส่วนร่วมด้านความปลอดภัย และการฝึกอบรมด้านความปลอดภัย ($r = .178, .210$ และ $-.172$ ตามลำดับ) ทั้งนี้เมื่อพิจารณาค่าความสัมพันธ์พบว่า แรงงานไทยที่มีวิถีชีวิตแบบบริโภคนิยมสูงจะรับรู้ว่าการสื่อสารด้านความปลอดภัยและการรับรู้ว่าการเปิดโอกาสให้แรงงานไทยมีส่วนร่วมเกี่ยวกับการดำเนินกิจกรรมด้านความปลอดภัยอยู่ในระดับสูง ในขณะที่แรงงานไทยที่มีวิถีชีวิตแบบบริโภคนิยมสูงจะรับรู้ว่าการจัดให้มีการฝึกอบรมด้านความปลอดภัยต่ำ

ความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้ความเสี่ยงกับการรับรู้วัฒนธรรมความปลอดภัย

ผลการศึกษาพบว่า การรับรู้ความเสี่ยงมีความสัมพันธ์กับการรับรู้วัฒนธรรมความปลอดภัย ($r =$

.179) หมายความว่า แรงงานไทยที่มีการรับรู้ว่ามีความเสี่ยงในการทำงานสูงจะมีการรับรู้วัฒนธรรมความปลอดภัยในระดับสูงด้วย แสดงดังตารางที่ 5

ตารางที่ 5 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้ความเสี่ยงโดยรวมกับการรับรู้วัฒนธรรมความปลอดภัย

ตัวแปร	การรับรู้ความเสี่ยงโดยรวม	
	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r)	P
การรับรู้วัฒนธรรมความปลอดภัย (รวมทุกองค์ประกอบ)	.179*	0.043
การรับรู้วัฒนธรรมความปลอดภัย (แยกองค์ประกอบ)		
-ส ความมุ่งมั่นและความชัดเจนในการจัดการด้านความปลอดภัย	.214*	0.014
- การสื่อสารด้านความปลอดภัย	0.020	0.816
- การเปรียบเทียบผลผลิตกับความปลอดภัย	0.148	0.090
- องค์การแห่งการเรียนรู้ด้านความปลอดภัย	0.093	0.291
- ทรัพยากรด้านความปลอดภัย	-0.069	0.434
- การมีส่วนร่วมด้านความปลอดภัย	-0.045	0.609
- การรับรู้เกี่ยวกับความปลอดภัยร่วมกัน	0.081	0.357
การรับรู้วัฒนธรรมความปลอดภัย (แยกองค์ประกอบ)		
- ความไว้วางใจด้านความปลอดภัย	.223*	0.010
- อุตสาหกรรมสัมพันธ์และความพึงพอใจด้านความปลอดภัย	.174*	0.046
- การฝึกอบรมด้านความปลอดภัย	.315*	.000

* มีค่านัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้ความเสี่ยงโดยรวมกับการรับรู้วัฒนธรรมความปลอดภัยแต่ละองค์ประกอบ พบว่า การรับรู้ความเสี่ยงโดยรวมมีความสัมพันธ์กับการรับรู้วัฒนธรรมความปลอดภัยองค์ประกอบความมุ่งมั่นและความชัดเจนในการจัดการด้านความปลอดภัย ความไว้วางใจด้านความปลอดภัย อุตสาหกรรมสัมพันธ์และความพึงพอใจด้านความปลอดภัยในงาน ($r = .214$.223 และ .174 ตามลำดับ)

ตารางที่ 6 การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน โดยใช้วิธีชีวิตแบบบริโภคนิยมและการรับรู้ความเสี่ยง เป็นตัวพยากรณ์การรับรู้วัฒนธรรมความปลอดภัย

n=132

ตัวพยากรณ์	B	S.E.	Beta	t	p
ความสนใจในรูปแบบบริโภคนิยม	.230	.107	.354	2.150	.033
การรับรู้โอกาสเสี่ยงในการเกิดอุบัติเหตุ	.159	.079	.137	2.010*	.046
ค่าคงที่ (Constant) = 30.725 R = .493 R ² = .243 R ² adj. = .222 F = 11.926*					

เมื่อวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณเพื่อพยากรณ์การรับรู้วัฒนธรรมความปลอดภัยโดยใช้ตัวแปรวิธีชีวิตแบบบริโภคนิยมในองค์ประกอบย่อย ได้แก่ การทำกิจกรรมแบบบริโภคนิยม ความสนใจในรูปแบบบริโภคนิยม และความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริโภคนิยม และตัวแปรการรับรู้โอกาสเสี่ยงในการเกิดอุบัติเหตุ การรับรู้ความรุนแรงจากการเกิดอุบัติเหตุ และการรับรู้ประโยชน์และอุปสรรคจากการทำตามวิธีป้องกัน การเกิดอุบัติเหตุเป็นตัวพยากรณ์ พบว่า ความสนใจในรูปแบบบริโภคนิยมและการรับรู้โอกาสเสี่ยงในการเกิดอุบัติเหตุ สามารถร่วมกันพยากรณ์การรับรู้วัฒนธรรมความปลอดภัยได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติโดยสามารถร่วมกันอธิบายความแปรปรวนของการรับรู้วัฒนธรรมความปลอดภัยได้ร้อยละ 24.3 (R² = .243) และมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ (R) = .493 โดยตัวแปรที่มีค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยในการพยากรณ์การรับรู้วัฒนธรรมความปลอดภัยได้มากที่สุด คือ ความสนใจในรูปแบบบริโภคนิยม รองลงมาคือการรับรู้โอกาสเสี่ยงในการเกิดอุบัติเหตุ

สมการในรูปคะแนนดิบ

$$\text{การรับรู้วัฒนธรรมความปลอดภัยโดยรวม} = 30.725 + .230 (\text{ความสนใจในรูปแบบบริโภคนิยม}) + .159 (\text{การรับรู้โอกาสเสี่ยงในการเกิดอุบัติเหตุ})$$

จากสมการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณในรูปคะแนนดิบ พบว่าเมื่อความสนใจในรูปแบบบริโภคนิยมเพิ่มขึ้น 1 หน่วย จะทำให้การรับรู้วัฒนธรรมความปลอดภัยโดยรวมเพิ่มขึ้น .230 เท่า และการรับรู้โอกาสเสี่ยงในการเกิดอุบัติเหตุเพิ่มขึ้น 1 หน่วย จะทำให้การรับรู้วัฒนธรรมความปลอดภัยเพิ่มขึ้น .159 เท่า

$$Z_{\text{การรับรู้วัฒนธรรมความปลอดภัยโดยรวม}} = 30.725 + .354 (\text{ความสนใจในรูปแบบบริโภคนิยม}) + .137 (\text{การรับรู้โอกาสเสี่ยงในการเกิดอุบัติเหตุ})$$

บทสรุป วิจาร์ณ และข้อเสนอแนะ

1. ผลการวิจัยพบว่าแรงงานไทยในองค์การแห่งนี้มีการรับรู้วัฒนธรรมความปลอดภัยอยู่ในระดับ

สูงมีการรับรู้ความเสี่ยงอยู่ในระดับสูงและพบว่าแรงงานไทยที่มีวิถีชีวิตแบบบริโภคนิยมสูงรับรู้ว่าวัฒนธรรมความปลอดภัยด้านการจัดการฝึกอบรมด้านความปลอดภัยต่ำ หมายความว่า หมายความว่า โรงงานอุตสาหกรรมแปรรูปผลิตภัณฑ์อาหารที่เป็นพื้นที่ในการศึกษาวิจัยแห่งนี้มีการบริหารจัดการที่ทำให้แรงงานไทยรับรู้ได้เป็นอย่างดีเกี่ยวกับวัฒนธรรมความปลอดภัย อีกทั้งการรับรู้ความเสี่ยงต่อการเกิดอุบัติเหตุของแรงงานไทยอยู่ในระดับสูงอีกด้วย ผลการศึกษาทั้ง 2 ประการทำให้เกิดข้อสมมติฐานได้ว่า แรงงานไทยมีโอกาสที่จะกระทำพฤติกรรมเสี่ยงต่อการเกิดอุบัติเหตุในการทำงานต่ำด้วย ซึ่งควรจะมีการศึกษาต่อไป ดังแนวคิดแบบจำลองความเชื่อทางสุขภาพของ Becker (1974) ที่กล่าวว่า การที่บุคคลจะมีพฤติกรรมหลีกเลี่ยงจากการเป็นโรค บุคคลนั้นจะต้องมีความเชื่อว่า เขามีโอกาสเสี่ยงต่อการเป็นโรค และโรคนั้นมีความรุนแรง ทั้งยังมีผลกระทบต่อการดำเนินชีวิต รวมทั้งการปฏิบัติตามคำแนะนำ จะส่งผลให้เกิดผลดีในการลดโอกาสเสี่ยงต่อการเป็นโรคหรือช่วยลดความรุนแรงของโรคได้ จากแนวคิดดังกล่าวนำมาอธิบายผลการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ได้ว่า การที่แรงงานไทยรับรู้ว่าการทำงานมีโอกาสเสี่ยงต่อการเกิดอุบัติเหตุสูง มีแนวโน้มที่จะทำให้แรงงานไทยละเว้นที่จะปฏิบัติตามด้วยความเสี่ยงที่จะก่อให้เกิดอันตรายด้วย

ในปี ค.ศ.1998 Cox and Flin สรุปว่า การบริหารความปลอดภัยและการกำหนดเป้าหมายที่มีอิทธิพลต่อสิ่งแวดล้อมในการทำงานและกระบวนการกลุ่มในองค์กร เช่น การบริหารจัดการสภาพแวดล้อมทางกายภาพและการประเมินอันตรายในการทำงานจะทำให้เกิดผลกระทบต่อพฤติกรรมของแรงงานไทยในระดับบุคคลด้วยได้แก่ ความรับผิดชอบส่วนบุคคล และกิจกรรมหรือการกระทำต่าง ๆ อย่างปลอดภัย ผลการรับรู้วัฒนธรรมความปลอดภัยในองค์กรแสดงให้เห็นอย่างชัดเจนว่าโรงงานแห่งนี้มีระบบการบริหารจัดการด้านความปลอดภัยที่เข้มแข็งและส่งเสริมให้แรงงานไทยทุกระดับชั้นมีส่วนร่วมในการจัดการด้านความปลอดภัยด้วย อย่างไรก็ตาม การคัดกรองแรงงานไทยโดยใช้แบบวัดวิถีชีวิตแบบบริโภคนิยมจะทำให้สามารถคัดกรองแรงงานไทยให้เข้ามามีส่วนร่วมในการฝึกอบรมเกี่ยวกับความปลอดภัยได้ด้วยโดยเรียงลำดับตามความสำคัญและความจำเป็นเร่งด่วน ผลการศึกษาวิจัยครั้งนี้แสดงให้เห็นว่ากลุ่มที่มีวิถีชีวิตแบบบริโภคนิยมสูงควรจะได้เข้าร่วมกิจกรรมด้านการฝึกอบรมด้านความปลอดภัยในกลุ่มแรก

2. เมื่อวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน เพื่อคัดเลือกตัวแปรที่มีอำนาจทำนาย ผู้วิจัยพบว่าความสนใจในรูปแบบบริโภคนิยมและการรับรู้โอกาสเสี่ยงในการเกิดอุบัติเหตุสามารถร่วมกันพยากรณ์วัฒนธรรมความปลอดภัยได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยสามารถร่วมกันอธิบายความแปรปรวนการรับรู้วัฒนธรรมความปลอดภัยได้ร้อยละ 24.30 ($R^2 = .243$) และมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ (R) เท่ากับ .493 หมายความว่า แรงงานไทยที่มีความสนใจในรูปแบบบริโภคนิยมจะให้ความสนใจในการติดตามข้อมูลข่าวสารประเภทต่าง ๆ ซึ่งโรงงานแห่งนี้ให้ความสำคัญกับระบบการบริหารจัดการด้านความปลอดภัยและมีการสื่อสารข้อมูลข่าวสารด้านความปลอดภัยให้แก่แรงงานไทยอย่างสม่ำเสมอ ทำให้แรงงานไทยรับรู้ข้อมูลด้านความปลอดภัย เช่น ความเสี่ยงในการเกิดอุบัติเหตุในการปฏิบัติงาน การปฏิบัติงานตามขั้นตอนความปลอดภัย และรับรู้ถึงโอกาสที่อาจจะได้รับบาดเจ็บหรือเสียชีวิตจากการปฏิบัติงาน ด้วยสภาพแวดล้อมในการทำงานที่มีความเสี่ยง แรงงานไทยจึงปฏิบัติตามด้วยความระมัดระวังเป็นไปตามขั้นตอนการทำงานอย่างปลอดภัย ดังแนวคิดของ Rosenstock (1974) ซึ่งกล่าวถึงการรับรู้ภาวะเสี่ยงต่อการเกิดโรคว่าเป็นความรู้สึกของบุคคลเกี่ยวกับโอกาสที่จะเกิดโรคในสภาวะหรือ

สถานการณ์ หรือเป็นความเชื่อในการยอมรับโอกาสเสี่ยงในการเกิดโรคของตนเอง เป็นการคาดการณ์ล่วงหน้าของบุคคลว่าตนเองมีโอกาสเกิดโรคในผู้ที่สัมผัสสภาพดีทั่วไปและเป็นการรับรู้ว่ามีโอกาสเกิดภาวะแทรกซ้อนเป็นโรคเรื้อรังหรือเป็นโรคอื่นได้ในผู้ที่ได้รับการวินิจฉัยโรคจากแพทย์แน่นอนแล้ว ซึ่งถ้าบุคคลมีการรับรู้ต่อสุขภาพว่าตนเองมีโอกาสเสี่ยงต่อการเจ็บป่วยเพิ่มขึ้นหรือเกิดภาวะแทรกซ้อนได้สูงขึ้นนั้นจะเป็นแรงกระตุ้นให้บุคคลเอาใจใส่ต่อสุขภาพและปฏิบัติพฤติกรรมในการป้องกันโรคของตนเอง เช่นเดียวกับการรับรู้โอกาสเสี่ยงของแรงงานไทยซึ่งคาดการณ์ว่าตนเองมีโอกาสเกิดอุบัติเหตุในการทำงานมากขึ้นเท่าใด ย่อมเป็นปัจจัยให้แรงงานไทยเอาใจใส่ในการปฏิบัติตามขั้นตอนการปฏิบัติงานอย่างปลอดภัยเพื่อลดความเสี่ยงในการเกิดอุบัติเหตุและช่วยเสริมสร้างวัฒนธรรมความปลอดภัยอีกด้วย

ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

1. จากการศึกษาที่แรงงานไทยมีวิถีชีวิตแบบบริโภคนิยมสูงและรับรู้ว่าการสร้างวัฒนธรรมความปลอดภัยด้านการฝึกอบรมต่ำ จึงเสนอให้องค์การจัดฝึกอบรมและให้ความรู้แก่แรงงานไทยกลุ่มนี้ด้วยวิธีการต่าง ๆ เพิ่มมากขึ้น โดยอาจใช้แบบวัดวิถีชีวิตแบบบริโภคนิยมเป็นเครื่องมือในการคัดกรองแรงงานไทยให้สามารถเข้ามามีส่วนร่วมในประเด็นการฝึกอบรมด้านความปลอดภัยในลำดับแรก

2. องค์การแห่งนี้มีระบบการจัดการเพื่อสร้างวัฒนธรรมความปลอดภัยที่ดีพิจารณาได้จากผลการรับรู้วัฒนธรรมความปลอดภัยซึ่งอยู่ในระดับสูงนั้น จึงควรมีการบริหารจัดการระบบความปลอดภัยเพื่อดำรงวัฒนธรรมความปลอดภัยให้คงไว้อย่างต่อเนื่อง ยั่งยืน รวมถึงควรมีการเผยแพร่ข้อมูลการสร้างวัฒนธรรมความปลอดภัยในองค์การต่อองค์การอื่น ๆ ด้วย

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรทำการศึกษาการรับรู้วัฒนธรรมความปลอดภัยของแรงงานไทยในทุกประเภทอุตสาหกรรม ทุกภูมิภาค ของประเทศ รวมถึงการศึกษาพฤติกรรมเสี่ยงในการทำงานของแรงงานไทยด้วย

2. ควรทำการศึกษาการบริหารจัดการในการสร้างวัฒนธรรมความปลอดภัยในองค์การแห่งนี้เพื่อนำไปประยุกต์ใช้ในองค์การอื่น ๆ พร้อมทั้งทำการศึกษาวิจัยปัจจัยที่เกี่ยวข้องและผลกระทบต่อพฤติกรรมความปลอดภัยในการทำงานด้วย

3. ควรใช้ระเบียบวิธีการศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพควบคู่กับระเบียบวิธีการศึกษาวิจัยเชิงปริมาณเพื่อให้ได้ข้อมูลที่ละเอียดลึกซึ้งรอบด้าน

เอกสารอ้างอิง

พรนิภา กาน้อยดี. 2553. ผู้จัดการฝ่ายผลิต. สัมภาษณ์, 23 ธันวาคม 2553

พวงรัตน์ ทวีรัตน์. 2540. **วิธีการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์**. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพมหานคร:

สำนักทดสอบทางการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร.

- สำนักงานปลัดกระทรวงแรงงาน กระทรวงแรงงาน. 2552. “สถานการณ์แรงงานปี 2552.” (Online). www.mol.go.th, 30 เมษายน 2553.
- อัมมาร สยามวาลา. 2547. “สุขภาพของภาคเกษตร: อดีตและอนาคตของชนบทไทย.” เทลิวทอล์กแลหน้า: ยี่สิบปีเศรษฐกิจสังคมไทย (Online). 10 ธันวาคม 2547.
- Bandura, A. 1977. “Self-efficacy: Toward a Unifying Theory of Behavioral Change.” **Psychological Review** Vol. 84 No. 2: 191-215.
- Becker, M. H. 1974. **The health belief model and personal health behavior**. New Jersey: Charles B. Slack.
- Cooper, M. D. 2000. “Towards a model of safety culture.” **Safety Science** 36: 111-36.
- Cox, S. and R. Flin. 1998. “Safety culture: Philosopher’s stone or man of straw?.” **Work & Stress**. 1. 189-201.
- Fleming, M. 2000. “Safety culture maturity model.” (Online). <http://www.hse.gov.uk/research/otopdf/2000/oto00049.pdf>, January 5, 2009.
- Goldenhar, L., Hecker, S. , Moir, S. , & Rosecrance, J. . (2003). “The “Goldilocks model” of overtime in construction: not too much, not too little, but just right.” **Journal of Safety Research** 34(2): 215-226.
- Plummer, J. 1974. “The Concept and Application of Life Style Segmentation.” **Journal of Marketing** (Online). <http://fcis.vdu.lt/~n.klebanskaja@evf.vdu.lt/FOV1-00076EE4/FOV1-00080FC3/4996951.pdf>, February 2, 2009.
- Rosenstock I.M. (1974). The health belief model and preventive health behavior. In M. H. Becker. (Ed.), **The health belief model and personal health behavior**. 27-59, New Jersey: Charles Slark.
- Rundmo, T. (1992). Association between risk perception and safety. **Saf Sci**. 197-209.
- Zhang, H. *et al.* 2002. “Safety Culture: A Concept in Chaos?.” **Santa Monica: Human Factors and Ergonomics Society**.